

Motion till riksdagen 2009/10:So496

av Irene Oskarsson (kd)

Utsatta barns rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den ideella sektorns arbete när det gäller barn och ungdomar som farit illa under fosterhems- och familjehemsplaceringar.

Motivering

Att vara ”vanartig” eller barn till ”tattare” ansågs skäl nog att tvångsomhänderta barn på 30-, 40- och 50-talen. Flera av dessa, kvinnor som män, tvingades till steriliseringsbehandlingar. Många har också vittnat om den fysiska och psykiska misshandel de fick utstå på institutioner eller i fosterhem. De har också berättat om hur de fått otillräcklig skolutbildning och i vissa fall utnyttjats till barnarbete. Detta har verifierats i utredningen om vanvård i den sociala barnavårdens delrapport (S 2006:05). Uppenbart är att berörda tillsynsmyndigheter i många fall brustit i sin verksamhet och att åtgärder för att rätta till missförhållandena aldrig skett. Många har också vittnat om hur undermåliga eller ibland obefintliga utredningar legat till grund för besluten att omhänderta barnen och att det sällan skedde en ordentlig prövning om någon anhörig kunde ta hand om barnen istället för att de skulle placeras på institution.

Enligt Socialstyrelsens uppgifter är det så många som 20 000 barn årligen som omhändertas. Givetvis är inte fallet att alla dessa barn omhändertas på felaktiga grunder. Men det är likväl viktigt att påpeka att förfarandet i viss utsträckning har varit djupt problematiskt. När vi nu vet hur illa barn farit på fosterhem och på institutioner är det extra påkallat att uppmärksamma de fall av omhändertaganden som sker i dag. Det finns flera internationella människorättskonventioner som både stödjer familjers självbestämmande och barns rätt till att få växa upp i en kärleksfull familj. Den allmänt rättsligt vedertagna principen, *habeas corpus*, som finns inskriven i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna stipulerar också att ingen ska berö-

Fel! Okänt namn på

vas rätten till frihet utan grund. Det handlar om människor som upplever att de kränkts av just den stat som är satt att skydda allas våra mänskliga rättigheter.

Organisationer i det civila samhället spelar en oerhört viktig roll som förmedlare och försvarare av de mänskliga rättigheterna. Organisationer och föreningar förtjänar allt stöd de kan få, särskilt som de är relativt nya i sin verksamhet. Om dessa organisationer kunde få hjälp med att hitta samverkansformer för att med gemensam kraft driva frågan om upprättelse åt enskilda och grupper skulle de bli starkare företrädare för de människor de representerar. Det är av yttersta vikt att fortsätta uppmuntra och stödja föreningarnas arbete för att på olika sätt ge drabbade upprättelse och stödja vuxna och även barn som blir eller blivit illa behandlade under sin uppväxt i fosterhem eller barnhem.

Det finns ett antal föreningar som gör ett stort arbete med att stötta och ge upprättelse för vuxna och även barn och unga som blivit illa behandlade under sin uppväxt i fosterhem eller barnhem. De stödjer också föräldrar till barn som har varit eller är placerade i fosterhem eller på institution.

Flera av dessa föreningar, som inte har funnits under särskilt många år, har i dag många medlemmar. Dessa föreningar har som syfte att hjälpa barn, vuxna och familjer som farit illa i kontakten med berörda sociala myndigheter och samhällets övriga instanser. Föreningarna verkar för att på olika sätt ge drabbade upprättelse. Ett flertal av föreningarnas medlemmar och andra som de kommer i kontakt med har stora behov av samtalshjälp, och många behöver samtalsterapi under lång tid. Föreningarnas medlemmar gör här en stor ideell insats. Det är dock viktigt att det även finns professionell hjälp att tillgå. Samtidigt som man ser med tillfredsställelse på att myndigheter nu lyfter upp dessa frågor saknar man prioriteringar till ideella föreningar för samtalsstöd till dessa människor.

Stockholm den 5 oktober 2009

Irene Oskarsson (kd)